

A PE AC SzBKI, Badacsony 2008. évi szakmai és pénzügyi beszámolója

1. Szervezeti kérdések:

Intézetünk 2008. március 15-ig FVM fenntartású, önállóan gazdálkodó, teljes jogkörű költségvetési intézményként működött, majd a 2003/2008. (I.24.) Korm. határozat értelmében a Pannon Egyetem részére 2008. március 15-vel átadásra került.

Az Intézet Egyetemen belüli helyének, szervezeti formájának kialakítása során az Egyetem vezetése a kezdeti viták után elfogadta az Intézet, a Georgikon Kar és az Agrártudományi Centrum vezetésének érvelését, miszerint a Pannon Egyetemen belül a kutatóintézet jelenlegi és hosszútávon is fenntartani kívánt szakmai profilja alapján az Agrártudományi Centrumba illik.

A AC szervezeti- és az Egyetem gazdálkodási rendjébe az integráció a 2. negyedév végére gyakorlatilag megtörtént. Az Intézet szervezeti felépítésére vonatkozó előterjesztést a Szenátus elfogadta, ami lehetővé tette, hogy az Intézet talaj-, növény- és borvizsgálati laboratóriumának akkreditált státuszát, a Magyar Akkreditáló Testület jogutódlás címén elismerje.

A szervezeti integráció során az Egyetem vezetése célul tűzte ki az Intézet és az AC vezetése felé, hogy az Intézetnek kiadásai fedezésére egyetemi forrást ne kelljen igénybe venni („nullszaldós legyen”).

A szervezeti átalakulásról összességében megállapíthatjuk, hogy a szervezeti beilleszkedés után, az Intézet új keretek közötti működése, az átmeneti időszak nehézségeit leszámítva, konszolidáltnak tekinthető.

2. Kutatási tevékenység:

Az Intézet kutatási tevékenysége egyrészt a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium, az Oktatási és Kulturális Minisztérium és az Egyetem között létrejött, az FVM Szőlészeti és Borászati Kutatóintézete, Badacsony megszüntetés utáni feladatellátásáról szóló megállapodás 2. pontjában rögzített kötelezően ellátandó állami feladatokból, másrészt, (egyre nagyobb részben) szőlészeti és borászati témájú pályázatokhoz kapcsolódó tevékenységből áll.

Az FVM - OKM – Egyetem által kötött megállapodásban vállalt feladatokat az Intézet csak nagy erőfeszítések árán, részben az FVM biztosította (korábbi évekhez képest szerényebb) forrásokra, részben belső átcsoportosításból származó finanszírozásra alapozva tudta, helyenként a szakmailag indokoltnál szűkebb keretek között teljesíteni. A génmegőrzéshez kapcsolódó, hungaricum jellegű fajták fajtaérték kutatása és klónszelektálása feladatot az "Agrárkutatás, tanüzemek, felsőoktatás támogatása" fejezeti kezelésű előirányzat terhére biztosított 12.500 eFt FVM forrás segítségével, míg a szőlő génbank és a törzsültetvények fenntartását az első negyedévi FVM finanszírozás, valamint saját termelési, szaktanácsadási bevételei segítségével, az elvárt magas szakmai színvonalon látta el az intézmény.

A többi vállalt feladat teljesítését, csak nagy erőfeszítések árán, elsősorban hasonló témájú pályázati forrásokra alapozva, a finanszírozási lehetőségekhez igazodó, helyenként "csökkentett" tartalommal tudta csak biztosítani az Intézet. Pályázati lehetőségek hiányában különösen nehéz volt fenntartani a "környezet peszticid és tápanyagterhelését csökkentő, szőlőtermesztési technológiákat megalapozó tartamkísérleteket".

A kutatási eredményeinket, az átszervezési időszak „viszontagságai” ellenére is igyekeztünk publikálni. 2008. évben az Intézet munkatársai által megjelentetett, előadott publikációk száma, a tudományos ismeretterjesztő jellegűeket is beleszámítva 40 db, amit jelen beszámoló 1. mellékletében közlünk.

3. Szaktanácsadás

Bár hivatalosan 2008-ban is **Szakmai Szaktanácsadási Központként** működünk, az FVM ehhez nem biztosított pénzügyi forrást. A Szakmai Szaktanácsadási Központként vállalt tevékenységeink közül az információs iroda üzemeltetése mellett, kiemelt szerepe volt a Balatoni Borrégió termelői részére, rügyvizsgálatokon alapuló metszési szaktanácsadás biztosítása. FVM finanszírozás hiányában, ez évben ennek a költségeit a Borvidéki Hegyközségi Tanácsok vállalták magukra.

A laboratóriumunk akkreditálása viszont 2008-ban meghozta gyümölcsét, mert az akkreditált **talajvizsgálatra alapozott, szőlőtelepítést megelőző talajtani és alaptrágyázási szakvélemények** (talajvédelmi tervek) jelentették 2008-ban, a szőlő és borértékesítés mellett a legnagyobb saját bevétel tömeget. Összesen 67 db talajtani és alaptrágyázási szakvéleményt készítettünk, ami minden várakozásunkat fölülmúlta. Az év vége felé az **AKG ciklus lejártához** kötődő megrendelések is megjelentek a talajvizsgálaton belül, ami reményeink szerint jövőre jelentős bevételhez juttat majd bennünket.

A szolgáltatás keretében végzett borvizsgálataink volumene is növekedett, de itt áttörést csak a hivatalos borminősítés lehetőségének megadása hozhat majd.

A Nemzeti Akkreditáló Testület 2008-ban kétszer is elvégezte laboratóriumunk akkreditálásának felülvizsgálatát, és a laboratóriumunk akkreditált státuszát fenntartotta. 2009-ben szeretnénk elvégezni az akkreditált paraméterek bővítését a talajok esetében a toxikus elemekkel, valamint a borok érzékszervi vizsgálatával. Mindez reményeink szerint tovább növelheti a szolgáltató képességünket.

EMVA keretein belül induló **új szaktanácsadási rendszerhez** fűzött várakozásainkban 2008-ban is csalatkoznunk kellett, annak ellenére, hogy az Agrárkamarával és a Batthyány Lajos Szakképző Iskolával korábban létrehozott Területi Szaktanácsadási Központ erre lehetőséget adott volna. Az új kiírások idén is öszre tolódtak, és sok részlet csak menet közben tisztázódott. Az akkreditált laboratóriumunkra építve készített tápanyag-gazdálkodási tervekből, talajtani szakvéleményből így is sikerült 1 MFt nagyságrendben ebből a forrásból is szerződésállományra szert tenni.

4. Termelési - szolgáltatási tevékenység:

Termelési tevékenységünk területi alapjait a badacsonyi szőlőültetvények jelentik. Termelési tevékenységünk szőlőtermesztésre, az erre alapozott borászatra, szaporítóanyag értékesítésre, valamint külső szolgáltatásokra bontható:

A megtermelt szőlő mennyisége 2008-ban a következők szerint alakult:

- Megtermelt összes szőlő mennyisége: 93.722 kg (~937 q)
- Ebből értékesítésre 55.422 kg (~554 q)
- Saját borkészítésre került: 40.500 kg (405 q), amiben benne van 2.200 kg bérelt területről szüretelt szőlő (Vulcanus)
- Termésátlag (13,58 ha termő szőlő) 70,6q /ha (~7 t/ha)

Borászati tevékenységünk jellemző adatai:

- Nyitókészlet 2008. január 1-én: 455 hl
- Értékesítés 2008-ban: 153 hl
- Újbor növekmény: 260 hl
- Várható borkészlet 2008. december 31-én: 562 hl

Szaporítóanyag értékesítés:

- Nemes csapvessző: 40.000 db

A termelési adatainkból megállapítható, hogy a pénzügyi helyzet diktálta szőlő értékesítési kényszer miatt ebben az évben sem tudtuk feltölteni a borászati tárolókapacitásunkat. A borértékesítésünkre a piaci helyzeten túl rendkívül kedvezőtlenül hatott, hogy a helyi értékesítés szempontjából oly fontos április – júliusi időszakban jövedéki engedélyre várva nem tudtunk egyáltalán bort értékesíteni.

5. Pénzügyi gazdálkodás:

Az év elején FVM Intézetként, bázis jellegű támogatási előirányzatunk 2008. évre **0, azaz nulla Ft** volt. Az FVM pótelőirányzatokkal igyekezett eleget tenni fenntartói kötelezettségének. Az átadáskor is kikötötte, hogy az Intézet működtetéséhez a későbbiekben nem kíván hozzájárulni, miközben a feladat teljesítését „nemzetgazdasági szempontból” is fontosnak tartja.

Az Egyetem részéről is elvárásként fogalmazódott meg, hogy egyetemi forrás nélkül kell a tevékenységünket fenntartani, és a vállalt feladatokat teljesíteni.

A 2. mellékletben közölt pénzügyi gazdálkodási táblázat szerint, úgy tűnik ezt a lehetetlennek tűnő feladatot 2008-ban, nagy erőfeszítések árán, de sikerült teljesíteni.

A várható NKTH-s bevételeket is beleszámítva, Intézetünk kiadásainak forrásai pályázati-, saját- és FVM feladatfinanszírozási tételekből állnak össze.

Egyetemi forrást, az átmeneti likviditás biztosításán túl (ami nagyon fontos volt az előző évek sanyarú tapasztalatai után), gyakorlatilag nem vettünk igénybe.

Normatív alapfinanszírozás hiányában ugyanakkor rendkívül nehéz, helyenként már-már szinte teljesíthetetlen feladatot jelent az intézményfenntartás költségeinek (fűtés, víz, villany, gépjármű üzemeltetés, ügyvitel stb.) a biztosítása, és főleg elszámolása a pályázatok terhére. Úgy gondoljuk, az Intézet működtetését nem lehet kizárólag pályázati bevételekre alapozni, ezért javasoljuk bevonnunk ezt az intézményünket is az OKM normatív finanszírozási rendszerébe.

Badacsony, 2008. december 15.

Dr. Májer János
igazgató

1. melléklet

A PE AC SzBKI, Badacsony 2008. évbe megjelentett, előadott publikációinak listája

- 1.) MÁJER J. (2008): **A 2007-es szőlőtermesztési éve tapasztalatainak kiértékelése, várható kihatás a 2008-as évre. A Kutatóintézet szolgáltatásai.** Előadás a VINCE Napi Borünnepen. Balatonfüred, 2008. január 19.
- 2.) GYÖRFFYNÉ JAHNKE G. - GYÖRFFYNÉ MOLNÁR J. – MÁJER J. – NÉMETH CS. – VARGA P. (2008): **A filoxéra kártételének vizsgálata Badacsonyban.** Poszter. A XVIII. Növényvédelmi Fórum előadásainak és poszttereinek összefoglalója. Keszthely, 2008. január 30. - február 1. 144. p.
- 3.) VARGA P. – MÁJER J. – NÉMETH CS. – GYÖRFFYNÉ JAHNKE G. (2008): **Tartós és időszaki talajművelési módok alkalmazhatósága a Balaton-felvidék szőlőültetvényeiben.** Poszter. A XVIII. Növényvédelmi Fórum előadásainak és poszttereinek összefoglalója. Keszthely, 2008. január 30. - február 1. 152. p.
- 4.) MOLNÁR E. (2008): **A Balatoni Borvidéki Régió közösségi marketing programja 2008/2009 (tervezet) Lehetőségek a borturizmus terén.** Előadás a LEADER megbeszélésen, Szentantalfán. 2008. 02. 06.-án.
- 5.) MÁJER J. (2008): **Hungarikumok a szőlőtermesztésben.** Előadás a II. Országos evangélikus borfesztiválon. Révfülöp, 2008. február 22.
- 6.) VARGA P. (2008): **A szőlő integrált termesztése és eredményeink Badacsonyban.** Előadás a Kertészmérnök III. évf. hallgatóinak. Pannon Egyetem Kertészeti Tanszék. Keszthely, 2008. március 4.
- 7.) GYÖRFFYNÉ JAHNKE G. – MÁJER J. – KOLTAI G. – DEÁK E. - VARGA P. (2008): **Vitis Silvestris populációk összehasonlító vizsgálata izoenzim és mikroszatellit markerek segítségével.** Poszter. A XIV. Növénynevelési Tudományos Napok előadásainak és poszttereinek összefoglalója. Budapest, 2008. március 12. 66. p.
- 8.) NÉMETH CS. (2008): **A 2007-es évjárat értékelése, rügyvizsgálati eredmények ismertetése.** Előadás metszési bemutató c. rendezvényen. Keszthely, 2008. március 13.
- 9.) DEÁK E. – STEFANOVITS-BÁNYAI É. - FARKAS J. - JAHNKE G. (2008): **Badacsonyi szőlőfajták (Vitis vinifera L.) és boraik ásványi elem tartalmának összehasonlítása.** XIII. Fiatal Műszakiak Tudományos Ülésszaka, 2008. Kolozsvár, Márc.14-15. ISBN 978-973-8231-75-7. Erdélyi Múzeum-Egyesület kiadványa. Konf. Összefogl. 61-65.
- 10.) GYÖRFFYNÉ JAHNKE G. - DEÁK E. – GYÖRFFYNÉ MOLNÁR J. – KOCSIS L.-LAKATOS A – MÁJER J. - STEFANOVITS-BÁNYAI É – VARGA ZS. (2008): **A Vitis vinifera L. pontuszi fajtákra jellemző új savas foszfatáz izoenzim vizsgálat.** XIII. Fiatal Műszakiak Tudományos Ülésszaka, 2008. Kolozsvár, Márc.14-15. Erdélyi Múzeum-Egyesület kiadványa. Konf. Összefogl. 111-115.

- 11.) DEÁK E. - STEFANOVITS-BÁNYAI É – FARKAS J. – JAHNKE G.(2008): **Effects of soil element composition on the nutrient contents of grape cultivars and wines produced in Badacsony.** Agrár és Vidékfejlesztési Szemle, 2008. 3. 1. 34. Ea.
- 12.) MÁJER J. (2008): **A Pinot fajták a Balatoni Borrégióban.** Előadás a Sándor Napi Bormustrán. Tapolca, 2008. március 18.
- 13.) MÁJER J. (2008): **Hungarikum szőlőfajták jelentősége a Balatoni Borrégióban.** Előadása a XVI. Szent György-hegyi Napokon. Tapolca, 2008. április 24.
- 14.) UJHIDY A. – SZABÓNÉ B. E. – HORVÁTH A. – VARGA P. (2008): **Pilot plant eredmények növényvédőszer maradványok napfénykatalizált mineralizációjára.** Előadás. A Műszaki Kémiai Napok „08” konferencián. Veszprém, 2008. április 22-24. 333-335. p.
- 15.) VARGA P. - GYÖRFFYNÉ JAHNKE G. - MÁJER J. - NÉMETH CS. - KOCSIS L. (2008): **Environment friendly nutrition supplying and soil cultivation methods applicable in the upper zone of hillside vineyards.** VIIth International Terroir Congress Proceedings 2008, 19-23 mai, Nyon Suisse, 330-335. p.
- 16.) L. KOCSIS – P. VARGA – P. PODMANICZKY – Z. VARGA – G. GYÖRFFYNÉ JAHNKE – S. BARÁT – A. CSÁSZÁR – J. MÁJER (2008): **Developing an integrated viticulture in the upper part of the hill Somló.** Proceedings int he VIIe Congrès International des terroirs viticoles 2008, 19-23 mai 2008, Nyon Suisse, 343-347. p.
- 17.) L. KOCSIS – P. VARGA – P. PODMANICZKY – E. TARCZAL – S. BARÁT – A. CSÁSZÁR – J. MÁJER (2008): **Effect of row direction int he upper part of the hillside vineyard of Somló, Hungary.** Proceedings int he VIIe Congrès International des terroirs viticoles 2008, 19-23 mai 2008, Nyon Suisse, 348-352. p.
- 18.) VARGA P. (2008): **Integrált szőlőtermesztési módszerek fejlesztése a Badacsonyi Borvidéken.** Előadás. A XII. Szent György-Napi Agrárexpon. Pápa, 2008. május 5.
- 19.) LAKNER Z. – MOLNÁR E. (2008): **Identitás és borturizmus** Előadás a Kéknyelű virágzás ünnepén, Badacsonyban. 2008. június 06.
- 20.) MOLNÁR E. (2008): **Befektetés vagy áldozat? A Borvidéki Régió intézményi működésének szerepe és lehetséges keretei a Balatont körülvevő borvidékeken.** Előadás a Borászati Szakmai Napon, Badacsonyban. 2008. 06. 12.
- 21.) MÁJER J. (2008): **Hungarikum szőlőfajták jelentősége.** Előadás a Kertészek és Kertbarátok Országos Szövetsége vezetői továbbképzésén. Zánka, 2008. június 20.
- 22.) MÁJER J: (2008): **Tapolca és vidéke szőlő. és borkultúrája.** Előadás a Város- és Faluvédők Szövetsége (Hungaria Nostra) Országos Szakmai Konferenciáján. Tapolca, 2008. június 21.
- 23.) GYÖRFFYNÉ JAHNKE G. (2008): **A badacsonyi szőlőnemesítés eredményei.** Értékálló Aranykorona. Országos Mezőgazdasági Szaklap VIII. (10) 13-14.

- 24.) MOLNÁR E. (2008): **A Borrégiók lehetőségei Magyarországon.** Előadás a XVI. Balatonlellei Borhét – Országos Szőlőtermesztési és Borászati Tanácskozáson. 2008. augusztus 6., valamint a Zalai Borvidék Szőlőtermesztési és Borászati Tanácskozásán, Nagyrada, 2008. 08.07.
- 25.) NÉMETH CS. (2008): **A 2008-as évjárat sajátosságai.** Előadás a szőlőtermesztési szakmai tanácskozás és bemutató c. rendezvényen. Badacsony, 2008. szeptember 5.
- 26.) GYÖRFFYNÉ JAHNKE G. – MÁJER J. – VARGA P. – DEÁK E. – KOCSIS L. – VARGA Z. (2008): **Szőlő alanyok azonosítása mikroszatellit módszerrel.** Előadás. Az 50. Georgikon Napok előadásainak és posztereinek összefoglalója. Keszthely, 2008. szeptember 25-26. 139. p.
- 27.) MÁJER J. - GYÖRFFYNÉ JAHNKE G. — VARGA P. – MOLNÁR E. – SZŐKE B. (2008): **A Pinot fajtakör jelentősége, lehetséges szerepe a Balatoni Borrégióban.** Előadás. Az 50. Georgikon Napok előadásainak és posztereinek összefoglalója. Keszthely, 2008. szeptember 25-26. 140. p.
- 28.) VARGA P. – GYÖRFFYNÉ JAHNKE G. – MÁJER J. – NÉMETH CS. – KOCSIS L. (2008): **Környezetbarát tápanyag-utánpótlási – és talajművelési technológiák fejlesztését célzó kísérletek eredményei a Somló-hegy felső régiójában.** Előadás. Az 50. Georgikon Napok előadásainak és posztereinek összefoglalója. Keszthely, 2008. szeptember 25-26. 144. p.
- 29.) GYÖRFFYNÉ JAHNKE G. – MÁJER J. - NÉMETH CS. - VARGA P. (2008): **Az Olasz rizling és a Kéknyelű fajta optimális termesztéstechnológiájának meghatározása Badacsonyban.** Poszter. Az 50. Georgikon Napok előadásainak és posztereinek összefoglalója. Keszthely, 2008. szeptember 25-26. 152. p
- 30.) MOLNÁR E. – MÁJER J. – LAKATOS A. (2008): **A borvidéki régiók helye és jelentősége a közösségi marketing területén.** Előadás. Az 50. Georgikon Napok előadásainak és posztereinek összefoglalója. Keszthely, 2008. szeptember 25-26. 117. p
- 31.) KOLLÁTH A. - MÁJER J. - BODÓ B. – GYÖRFFYNÉ JAHNKE G. (2008): **Kéknyelű szőlőfajtából készült borok érlelési technológiájának összehasonlító vizsgálata Badacsonyban.** Poszter. Az 50. Georgikon Napok előadásainak és posztereinek összefoglalója. Keszthely, 2008. szeptember 25-26. 154. p
- 32.) MOLNÁR E. (2008): **Egymásra utalva – A szőlő-, bortermelés és az idegenforgalom közös fejlesztésének aktuális lehetőségei.** Előadás a Borászati Konferencián, Monoron. 2008. október 04.
- 33.) VARGA P. (2008): **Talajművelés, talajjavítás, talajvédelem, tápanyag-utánpótlás.** Előadás a Kertészmérnök III. évf. hallgatóinak. Pannon Egyetem Kertészeti Tanszék. Keszthely, 2008. október 15.
- 34.) NÉMETH CS. (2008): **A 2008-as évjárat értékelése a régióban.** Előadás a gazdafórum és új bor mustra Szentantalfán c. rendezvényen. Szentantalfa, 2008. október 25.

- 35.) MÁJER J. (2008): **A magyar szőlőtermesztés (múltja), jelene és perspektívái.** Előadás a Budapesti Corvinus Egyetem 5. éves okleveles élelmiszeripari mérnök hallgatóinak. Budapest, 2008. november 5.
- 36.) MÁJER J. (2008): **Magyarország szőlő- és bortermelése, a magyar bor helyes és jelentősége a világban.** Előadás a Balatoni Borok Házában. Balatonfüred, 2008. november 22.
- 37.) MÁJER J. (2008): **Hagyományos termék, korszerű technológiával. Pályázat a Juhfark fajta borászati technológiájának fejlesztésére.** Előadás az András-napi Bormester Találkozón, Somló-hegy, 2008. december 1.
- 38.) VARGA P. (2008): **A szőlő integrált termesztése, gyomirtása, integrált gyomszabályozása.** Előadás a Növényorvos Agrármérnök Szak V. évf. hallgatóinak. Pannon Egyetem Növényvédelmi Intézet, Herbológiai és Növényvédőszerkémiai Tanszék. Keszthely, 2008. december 2.
- 39.) G., MÁJER J., LAKATOS A., GYÖRFFYNÉ MOLNÁR J., DEÁK E., STEVANOVIČ-BÁNYAI É., VARGA P. (2008): **Isoenzyme and microsatellite analysis of Vitis vinifera L. varieties from the Hungarian grape germplasm.** Scientia Horticulturae (accepted)
- 40.) GÖRFFYNÉ JAHNKE G: (2008): **Badacsonyi klónszelektív szőlőnemesítés a klímaváltozás tükrében-témában.** Nemzetközi Szőlészeti Konferencia, 2008. December 12. Maribor, Szlovénia

**PEAC Szőlészeti és Borászati Kutatóintézet, Badacsony
2008. évi bevételi forrásai és kiadásai.**

Kiadások		Források	
	<i>ezer Ft</i>		<i>ezer Ft.</i>
Személyi juttatások	51494	Saját bevételi forrás:	32939
Munkaadókat terhelő járulékok	16544	Mg. szolg. és készlet értékesítés	15277
		Laborvizsgálat, szaktanácsadás	15750
Dologi kiadások	33475	Egyéb bevételek: bérbeadás, kutatáshasznosítás, továbbszámlázott bev. stb	1912
		Pályázati források	44460
		MVH: földal.tám. AKG tám.	2123
		FVM Feladatfinanszírozás, költségvetési tám.	26400
		Költségvetési tám.(13.havi 2007 évi), + kereset kieg.	3014
		Előző évi pénzmaradv.felh.	576
Működési kiadások összesen:	101513	Működési bevételi forrás összesen:	109512
		Felhalmozási bevétel	
Felhalmozási kiadások:	1327	Pályázati forrás Jedlik II.	1000
Kiadások összesen	102840	Források összesen	110512
		2008. évi maradvány	7672

Badacsonytomaj, 2009. február 02.

Dr. Májer János
Igazgató

Joó Györgyné
gazd.referens